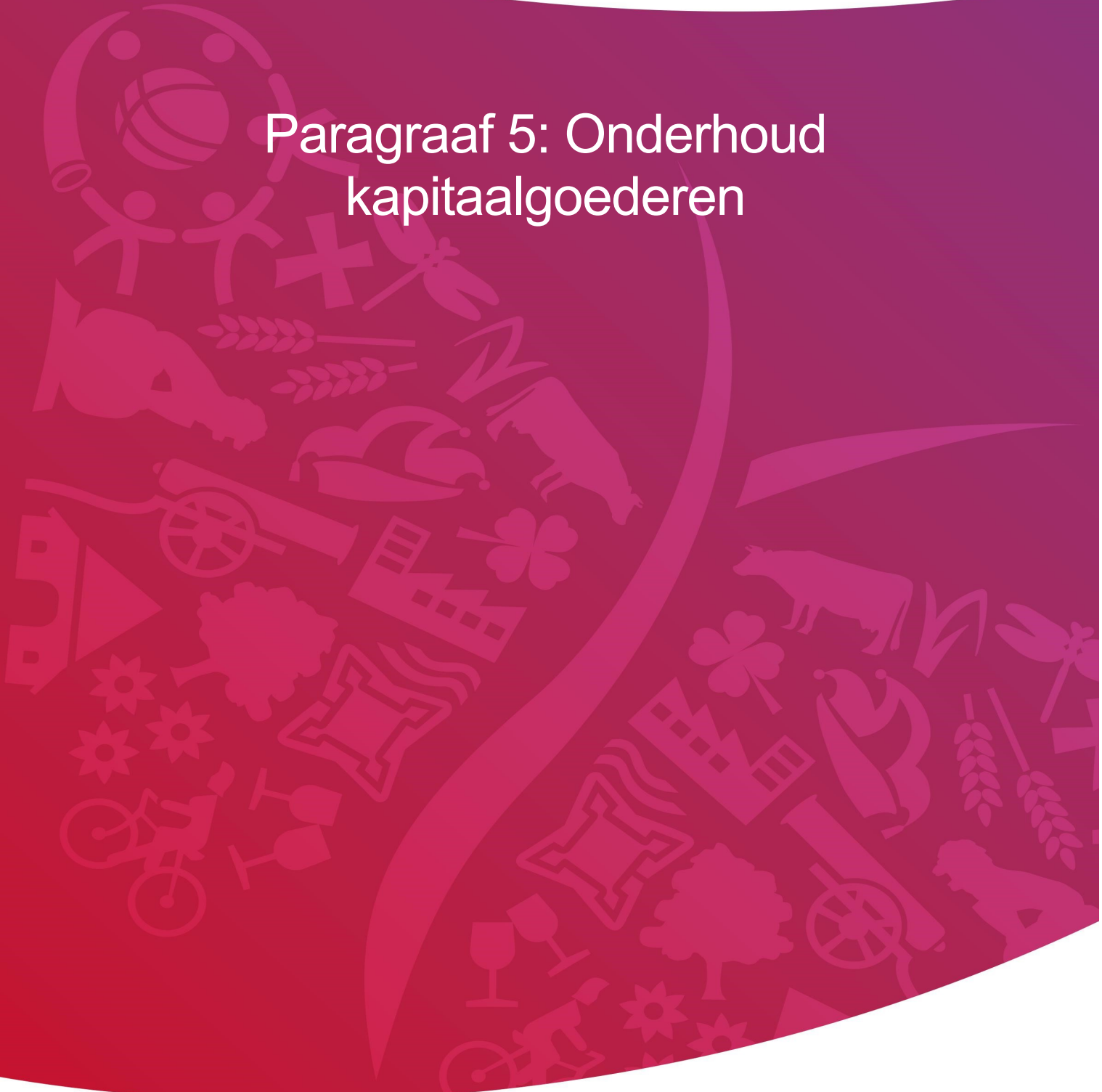

gemeente

Oost Gelre

Paragraaf 5: Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding paragraaf 5

Wij hebben ongeveer 749 ha. aan openbare ruimte en 55.835 m2 bruto vloer oppervlak aan gebouwen in beheer. Een belangrijk onderdeel van onze begroting richt zich op het onderhoud van de openbare ruimte en de gebouwen. Om deze kapitaalgoederen op een acceptabel niveau te houden, is goed beheer noodzakelijk. Gelet op de omvang van de te beheren kapitaalgoederen legt deze continue taak een substantieel beslag op de budgettaire middelen.

Overzicht beheerplannen voor het jaar 2027

Beheerplannen	Door de raad vastgesteld	Looptijd t/m	Financiële vertaling in begroting	Achterstallig onderhoud
Wegen	2016	2027	Ja	Nee
Riolering	2024	2028	Ja	Nee
Groen		(1)	Ja	Nee
Openbare verlichting	2025	2035	Ja	Nee
Civiele kunstwerken	2023	2032	ja	Nee
Mobiliteitsplan	2025	2040	Ja	Nee

(1) Op jaarbasis is er een geactualiseerd inzicht in het te onderhouden groen.

Wegen

In het wegenbeleidsplan 2017-2027 is het onderhoudsniveau voor asfalt en elementen (tegels, klinkers) opgenomen. Het niveau voor asfalt is beeldkwaliteitsniveau B (voldoende) en voor elementen het lagere niveau C (matig). Met behulp van de jaarlijkse visuele wegininspectie, de vastgestelde onderhoudsniveaus en het beheerprogramma stellen we jaarlijks het onderhoudsprogramma op. Hierbij vindt afstemming plaats met andere disciplines zoals riolering en groen om kapitaalvernietiging te voorkomen. Daarnaast zijn er wegen die vervangen (rehabilitatie/reconstructie) moeten worden.

Areaal:

Verhardingstype	Oppervlak in m ²	% van totaal
Verhard: asfalt	1.393.119 m ²	53%
Verhard: elementen	1.244.579 m ²	47%
Totaal	2.637.698 m²	100%

Inmiddels is begonnen met het opstellen van het nieuwe wegenbeleidsplan 2027-2037. De uitgangspunten van dit nieuwe beleidsplan zullen op een aantal punten afwijken van het lopende beleidsplan. Zo zal de nadruk liggen op duurzaamheid en circulariteit en willen we bovendien in het kader van inclusiviteit en toegankelijkheid het kwaliteitsniveau van de elementen verhardingen opschalen van niveau C naar niveau B. Dit zal verspreid over de eerste jaren een grotere investering vergen om de inhaalslag te maken. Op de langere termijn brengt dit echter lagere onderhoudskosten met zich mee. In het nieuwe wegenbeleidsplan wordt deze door de raad te maken keuze cijfermatig onderbouwd.

Kwaliteit wegennet

In het najaar 2025 is de laatste visuele inspectie uitgevoerd. Middels klein onderhoud hebben we al veel aan het kwaliteitsniveau kunnen doen. De wegininspectie van 2026 is op moment van schrijven in uitvoering en dient deels als input voor het nieuwe wegenbeleidsplan.

De boekwaarde van wegen bedraagt per 31 december 2025 € 31,5 miljoen. De kapitaallasten bedragen voor 2025 € 2,4 miljoen.

Riolering

De basis voor het rioolbeheer vormen het beheerpakket, de voortdurende rioolinspecties en het Water en Riolering Programma (WRP 2024-2028).

Het Water en Riolering Programma (WRP) beschrijft de noodzakelijke activiteiten om de riolering op een acceptabel niveau te houden en aan de gebruikelijke eisen te laten voldoen. Hierbij wordt nadrukkelijk rekening gehouden met enkele relevante "Social Development Goals" (SDG) zoals omschreven in onze Omgevingsvisie. Daarbij streven we naar het water robuust en klimaat bestendig inrichten van de openbare ruimte. Tot slot beschrijft het WRP de kosten die hiermee gepaard gaan en de consequenties voor de rioolheffing. De kosten van riolering bestaan uit jaarlijkse onderhoudsuitgaven, kapitaalslasten, vervangingsinvesteringen en eventuele DPRA maatregelen. In het WRP ligt de basis om verder te werken aan het beschermen van onze volksgezondheid, het behouden van droge voeten en het bereiken van een goede waterkwaliteit.

In 2016 is het afvalwaterakkoord Wintlicht ondertekend; een samenwerking in de afvalwaterketen tussen de gemeente Winterswijk, Oost Gelre en waterschap Rijn en IJssel. Vanaf 2020 trekken we samen met de 11 gemeenten, provincie, Waterschap en waterbedrijf in de werkregio Achterhoek+ op voor de opgave uit het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA). Op 25 april 2024 is de bestuurlijke visie voor deze samenwerking door alle partijen ondertekend. In 2024 zijn de bovenregionale stresstesten uitgevoerd. In 2026 start de tweede cyclus voor de regionale stresstesten DPRA. We doen actief mee in de regionale "Aanpak Droogte Achterhoek". Wateroverlast bij hevige neerslag speelt vooral in Lichtenvoorde. Samen met het waterschap onderzoeken we mogelijke oplossingen.

Dit alles blijven we doen in goed overleg en afstemming met onze collega's van de afdeling Ruimte & Economie en in samenwerking met het waterschap Rijn en IJssel en Achterhoekse (buur)gemeenten.

De boekwaarde van rioleringswerken bedraagt per 31 december 2025 € 19,0 miljoen. De kapitaallasten over 2025 bedroegen € 1,1 miljoen. De voorziening is per 31 december 2025 € 5,9 miljoen; dit bedrag is nodig om toekomstige investeringen vanuit het WRP te financieren.

Kengetallen:

Omschrijving	eind 2025	eind 2027
Vrijvalriolering	241 km	251 km
Inspectieputten	5550 stuks	5.890 stuks
Kolken	13.570 stuks	13.680 stuks
Drainageleiding	3.700 m1	6.700 m1
Lijngoten	2.542 m1	3.005 m1
Drukunits	724 stuks	728 stuks
Drukunitsleiding	223 km	223 km
Gemaalunits	29 stuks	31 stuks
Gemaalunitpersleiding	5.0 km	5.2 km
Bergbezinkvoorzieningen	7 stuks	7 stuks
IBA's	28 stuks	28 stuks
Aansluitingen (woning en bedrijf)	14.052 stuks*	14.462 stuks

**Hiervan zijn 295 aansluitingen van agrarisch bedrijven*

Openbaar groen en water

Het beheer van de openbare ruimte blijven we in 2027 op het huidige kwaliteitsniveau B (Basis) onderhouden passend binnen het beschikbare budget. Naast het reguliere beheer en onderhoud is het de komende jaren belangrijk om te blijven investeren in een leefbare openbare ruimte door o.a. aandacht te hebben voor zaken zoals tegengaan hittestress, biodiversiteit en waterberging. Dit willen we o.a. realiseren door het aanplanten van meer bomen t.o.v. voorgaande jaren. Met aanplant van meer bomen in 2027 werken we geleidelijk toe naar het meer creëren van toekomstige schaduwplekken en het versterken van de biodiversiteit.

Openbare verlichting

Bij vervanging van masten en armaturen maken wij een duurzame en energiebewuste keuze. Eind 2018 heeft de raad extra budget beschikbaar gesteld voor het versneld vervangen door LED-verlichting. Vanaf 2020 zijn de eerste vervangingsprojecten uitgevoerd. Circa 85% van het areaal is inmiddels verLED. In de jaren 2027-2028 wordt het laatste deel middels een groot en een aantal kleine projectmatige verLEDdingsprojecten a circa 1000 stuks armaturen vervangen

Civiel technische kunstwerken

Voor het onderhoud van civieltechnische kunstwerken (zoals bruggen en complexe duikers) hebben wij een beheerplan voor de jaren 2023 t/m 2033. In dit beheersplan is een onderhoudsregime opgenomen. Daarbij maken we verschil tussen jaarlijkse onderhoudskosten en de uitgaven voor groot onderhoud en vervangingen.

Speelvoorzieningen

Jaarlijks wordt een onafhankelijke veiligheidsinspectie uitgevoerd naar de speeltoestellen en de directe omgeving. In 2026 is er een behoorlijke inhaalslag gemaakt met het herstel en beter onderhoud van de speelvoorzieningen in de openbare ruimte. Deze lijn qua verbeteren van speellocaties willen we doorzetten in 2027 met het vervangen of het creëren van nieuwe of betere speel- en ontmoetingsvoorzieningen. Zo willen we zorgen dat kinderen fijn, veilig en gezond buiten kunnen spelen.

Gemeentelijke gebouwen

Om deze kapitaalgoederen op een acceptabel niveau te houden, is ook hier goed beheer noodzakelijk. Deze 39 gebouwen (en 4 kunstwerken) kunnen grofweg onderverdeeld worden in gebouwen voor eigen gebruik en gebouwen verhuurd aan derden. We beheren deze gebouwen volgens een meerjaren-onderhoudsplanung, als zodanig grotendeels verankerd in de meerjarenbegroting. Het kwaliteitsniveau dat we hanteren is functioneel, sober en duurzaam (kwaliteitsniveau 3 NEN 2767). Verder hanteren we de regierol en wordt de uitvoering van het beheer door derden gedaan.

Voor zover bekend zijn er geen financiële consequenties t.a.v. het beleidskader. De benodigde budgetten zijn in de begroting opgenomen. Voor een paar gebouwen is het onduidelijk wat er in de toekomst mee gaat gebeuren. Hierdoor stellen we uit oogpunt van beheer gewenste vervangingen uit. Een paar gebouwen zullen (hoogstwaarschijnlijk) gesloopt gaan worden. Het verduurzamen (onder andere in het kader van Europese wetgeving EED en regionaal c.q. gemeentelijk beleid) van gemeentelijke gebouwen zal de komende jaren extra aandacht krijgen. Er is een inventarisatie gemaakt van te verwachten maatregelen. Er wordt bezien of deze werkzaamheden zo veel mogelijk in combinatie met reeds gepland onderhoud uitgevoerd kunnen worden. Extra middelen voor verduurzaming zullen verankerd moeten worden in de begroting. De beheerplannen zijn door NIBAG begin 2024 geactualiseerd en worden jaarlijks geïndexeerd. De financiële uitwerking is de grondslag voor de onderhoudsbudgetten.

Financiële uitwerking: aan onderhoud gebouwen wordt voor 2027 een bedrag uitgegeven van € 1.087.000

De reserve groot onderhoud gebouwen bedraagt per 31 december 2025 circa €4,8 miljoen.

Kengetallen

De kengetallen voor gemeentelijke gebouwen zoals opgenomen in de meerjarenonderhoudsplanning betreffen 39 gebouwen (locaties) met een totaal BVO van 32.835 m² + 23.000 m² Hulshof Herwalt in onderhoud, bestaande uit:

- 4 gebouwen voor eigen personeel (inclusief serviceteam en villa Raadhuisstraat 6)
- 2 brandweerkazernes
- 3 gebouwen voor sport (verenigingen)
- 4 gebouwen voor recreatie (hertenkampen etc.)
- 9 gebouwen voor multifunctioneel gebruik
- 8 woningen
- 2 muziekkoepeles
- 4 overige (monumentale) gebouwen (stadstoren, stadsboerderij, Vion gebouwtjes en dodenhuisje alg. begraafplaats)
- 1 slooppand
- 4 scholen (tijdelijk)
- 2 gebouwen voor cultureel gebruik
- 4 kunstwerken
- overig diverse gebouwen Hulshof Herwalt. Totaal ca. 23.000 m²

Afschrijvingen

Wij hanteren voor de vervangingsinvesteringen de nota afschrijvingenbeleid.

Water

Het meeste oppervlaktewater in de bebouwde kommen is in eigendom overgedragen aan het waterschap Rijn & IJssel. Voor het oppervlaktewater dat deel uit maakt van de openbare ruimte streven we in het beheer en onderhoud naar versterken ecologie, biodiversiteit en houden we op basis van de Wet Natuurbescherming steeds meer rekening met bijzondere Flora & Fauna. Praktische werkzaamheden stemmen we af in een reguliere overlegcyclus met het waterschap.

